

YE B'AJXOM TETZ WI'TNUM

KA'WL TETZ WI'TNUM TAJLAL 12-2020

Paxil, junaq ox tajal xaw *junio* tetz yob' 2020

YE B'AJXOM TETZ WI'TNUM

TANTU'

Ye B'ajxom tetz Wi'tnum tu e' Wi'tz Ky'iltqanil Aq'un tetz Wi'tnum eltzaj Ka'wl tetz Wi'tnum tajlal 5-2020, 6-2020, 7-2020 ejnin 8-2020 ye kuja'nt ejnin je'naq tx'exo'n le ka'wl tajlal 8-2020, 9-2020 ejnin 21-2020 tan Kmon Tximoltetz E'ch Ka'wl Witnum Paxil, qale alchij stzib'lal tan Maqle'n Witz il Xhchixo'l Wunaq natzan b'ene'ntzi'n tantu' stzib'lal nkyal Kmon Xmayoltetz Chitzantzal Wunaq tib'aj jun yab'il ye nab'i'aj Coronavirus (COVID-19), ya'stzun nb'anon nb'ajij ky'iky'la'n chitzantzal wunaq b'ene'ntzi'n ejnin nweqxij u'j Ky'iltqanil e'ch Aq'un tan Maqle'n witz, Chitz'aka'n wunaq ejnin Stzajsa'nku'n ye yab'il Coronavirus COVID-19 le witnum Paxil tetz Kmon Ky'iltqanil Xmaya'n Chitzantzal ejnin Ch'eyb'ilkyetz Wunaq.

TANTU'

I jalku'na'j, tantu' puntil tane'n txukuyil ye jun yab'il nab'i'aj COVID-19, tzan je'n kyajlal wunaq ye jachiyab'tij tan jun yab'ile's tzine'j le Wi'tnum Paxil, ch'astzuntetz tantu' chin nataltzaj le Ka'wl Tan Weqle'nku'n Kmon ejnin le Ka'wl tetz Tzantzal, chin tajwe'nkunin chich'eyan e'ch aq'unb'il ye chin nachaq'uj tan xmaye'n stzantzal wunaq, alchoq aq'unb'il ejnin kyeqil e' wunaq tan b'anle'n tane'n e'ch ka'wl tetz tnum b'ene'ntzi'n ejnin e'ch Ka'wl tetz Wi'tnum tan joyle'n e'ch puntil tan maqle'n witz tan kyi b'ena'n lo'on ye yab'il ejnin tan stzajse'nku'n.

TANTU'

Ye, stzib'lal jatxolxkyen ejnin ye Wi'tz ky'iltqanil xamy'e'n tzantzal natzan tan talche'n ejnin jaxtxol b'ixak ye chin tajwe'nkunin ye ixhnin b'anloq tane'n Tan Maqle'n Witz Il Xhchixo'l Wunaq natzan b'ene'ntzi'n, ncha'tz chin tajwe'nkunin ixhnin b'anlij tane'n e'ch txolb'il ye ja'alchij stzib'lal b'ene'ntzi'n na chin witznin Wi'tnum te'j tan jale'n b'a'n xhchixo'l kyeqil wunaq ejnin tan ky'iky'la'n chitzantzal, b'alajil ejnin kolb'a'ntetz wunaq, cha'stzuntetz chin tajwe'nin Ich'uysij tajlal q'ej Tan Maqle'n Witz Il Xhchixo'l Wunaq natzan b'ene'ntzi'n ye stzawqi' le wews kob' tajlal xaw *julio* te'j yob'a'j.

CHA'STZUNTETZ

Ye stzib'lal nataltzaj le e'ch txol: b'ajx, ka'p, kyaj junaq oxlaji'n, kyaj junaq kyajlaji'n, kyaj junaq o'laji'n, wuqaq junaq wajxaqlaji'n, wuqaq junaq b'elujlaji'n, b'eluj junaq ka'p ejnin b'eluj junaq toxi'n, le q'ab' txol e) ejnin f) tetz Wi'tz Ka'wl tetz Wi'tnum Paxil; ncha'tz le txol qaqi'n, juqi'n, waqlaji'n, junaqlaji'n, junaq waqlaji'n, junaq b'elujlaji'n, ka'wnaqi'n, ka'wnaq juqi'n, tetz Ka'wl tajlal 114-97 tetz Kmon Tximoltetz e'ch Ka'wl tetz Witnum Paxil, ye Ka'wl tetz Kmon B'anol Tana'n E'ch Ka'wl; le e'ch txol b'ajx, ka'p, kyajlaji'n ejnin o'laji'n tetz Ka'wl tajlal Ka'wl Tajlal Juq tetz Wi'tz Kmon B'anol tetz Paxil ye nab'i'aj Ka'wl Tan Weqle'nku'n Kmon ejnin ka'wnaq wajxaqlaji'n, ox junaqi'n, ox junaq o'laji'n tetz Ka'wl tetz Chitzantzal Wunaq:

LE OKA'N SKYUCH' WITZ AJKAW TETZ KMON AQ'UNB'IL

JAWEQXIJ:

B'ajx Txol. Xhch'uyse'n tyempil. Xhch'uysoq mu'xh tyempil ye txolb'il tetz junaqlaj q'ej tan Maqle'n Witz II Xhchixo'l Wunaq natzan B'ene'ntzi'n Paxil, ye chin nataltzaj le Ka'wl tetz Wi'tnum tajlal 5-2020 elnaqtzaj le o' tajlal xaw *marzo* tetz yob' 2020, ye kuja'nt le ka'wl tajlal 8-2020 tetz Kmon Tximoltetz e'ch Ka'wl tetz Witnum Paxil, ye ite'nin ka'wla's je'n tx'ixpu'n le Ka'wl tetz Wi'tnum tajlal 6-2020 ye elnaqtzaj junaq jun tetz xaw *marzo* tetz yob' 2020 ejnin ch'uysinaq tyempil tan Ka'wl tetz Wi'tnum tajlal 7-2020, chikab'il kuja'nt le Ka'wl tajlal 9-2020 tetz Kmon Tximoltetz e'ch Ka'wl tetz Witnum Paxil ejnin ch'uysij tajlal q'ej tan Ka'wl tetz Wi'tnum tajlal 8-2020 ye tele'ntzaj le junaq tajlal xaw *abril* tetz yob' 2020, kuja'nt tan Ka'wl 21-2020 tetz Kmon Tximoltetz e'ch Ka'wl tetz Witnum Paxil, ch'uysij tyemp tan Ka'wl tetz Wi'tnum Tajlal 9-2020 tele'ntzaj le junaq kyaj tajlal xaw mayo tetz yob' 2020, kuja'nt tan ka'wl tajlal 22-2020 tetz Kmon Tximoltetz e'ch Ka'wl tetz Witnum Paxil.

Ka'p Txol. B'itzun xak. Tan xhch'uyse'n tajlal q'ej Tan Maqle'n Witz II Xhchixo'l Wunaq natzan b'ene'ntzi'n Paxil ye jatxolxikyen stzib'lal, jaweqxij tantu' i jalku'na'j tzan b'ene'n lo'on xlapunil yab'il COVID-19, ejnin wi'nin plojil nataq'kyen tetz stz'ajb'il ejnin stzantzal wunaq, cha'stzuntetz chin tajwe'nku'n lky'iky'laj Wi'tnum ye kob' txolb'ila's te'j wunaq ejnin chin tajwe'nkunin ye ixhnin b'anlij e'ch puntill tan b'anle'n b'a'n ejnin tan xmaye'n xhe'n puntill najal pu'q wunaq, tan maqle'n witz tan kyi b'aje'n jun chin il xhchixo'l wunaq tetz Wi'tnum Paxil ejnin ya'stzun e'ch puntill natzan tan maqle'n witz tan kyi b'ene'n lo'on yab'il tzine'j witem.

Toxi'n Txol. E'ch tz'ak'b'il chin tajwe'nin. Tantu' chin tajwe'nin b'ene'ntzi'n ejnin tan chiky'iky'le'n wunaq tq'ab' yab'il te'j II natzan Xhchixo'l Wunaq b'ene'ntzi'n Paxil ye Q'u'j Kmon Panamericana Xmayol Tzantzal Wunaq (OPS EML-ICU-COVID-19 jab'ixe' na'skyetz e'ch tz'ak'b'il ye chin tajwe'nin ye chin xomoqkyen te'j e'ch tajlal b'i'aj:

1. E'ch tz'ak'bil ye nachib'i'aj le chiyol xhtya'n *Soluciones Parenterales*
2. Sib'el tz'ak'b'il na'aq'on kyaq'eq' ejnin jeq'b'iltzaj xew yab'i'xh ye i'tz junt kyeq'eq' naxkon tan taq'le'n xew wunaq.
3. E'ch tz'ak'bil ye nachib'i'aj le chiyol xhtya'n *Corticosteroides*
4. E' b'iyoltetz ne'xh txukuyil yab'il chitane'n *azitromicina, ivermectina, remdesivir, oseltamivir* ejnin junt tx'aqaj tz'ak'b'il naxon tan maqle'n witz SARS-CoV-2.

Te'j kyeqil e'ch tz'ak'b'il ye jab'ixe'ku'n ye chin tajwe'nin e', natzan maqle'nwitz skyetz alchoq wunaq tan kyi tele'ntzaj chiky'al e'ch tz'akb'ila's, tan kyi je'n chitxob'ol, tan kyi chiloq'ol nimku'n tajlal, tan kyi je'n jamel kya'n ye sb'anon ye lb'aj, nqo kyi Ichik'ay e'ch tz'ak'b'ila's nqo e'ch taqle'na's ye naxkon, chitane'n alchoq jilwitz puntill ya lmaqon tan kyi chixkone'n e'ch tz'ak'b'ila's nqo e'ch taqle'n tetz chitzantzal wunaq le'aq ama'l tetz tz'aka'n ye ate' jaq'wi' Wi'tnum ejnin tu e' ye chichuk nachikawkyib'.

Kyaji'n Txol. Txoko'n. Natzan chitxokle'n Kmon Tximoltetz e'ch Ka'wl tetz Witnum Paxil, b'antz tetz ox q'ej chixmay, chikujaj, chitx'ixpe'n nqo kyi Ichik'ul jun Ka'wla'j tetz Wi'tnum. Cha'stzuntetz tajwe'n tz'o'pon jun u'j tq'ab' Kmonil Wi'tnum tan talche'n stzib'lal xha'n tana'n yab'il ejnin b'i e'ch puntill nxkon tan maqle'n witz jun yab'ila'j tul ye txolb'il

ato'ku'nt, ncha'tz tan xtxole'n ye b'itzun xak nxhch'uysij tajlal q'ej Tan Maqle'n Witz II Xhchixo'l Wunaq natzan b'ene'ntzi'n Paxil, ye chin nxomkyen te'j b'i nataltaj le junaq kob'laj txol tetz Ka'wl Tan Weqle'nku'n Kmon.

O'i'n Txol. Tan telse'n stzib'lal le e'ch yol ate' le witnum. Natzan talche'n tetz K'ulb'il Yol Twitz Paxil ye tajwe'n Itz'iky'chan e'ch stzib'lal le chiyol qatanum, le yol Garifuna ejnin Xinca tib'aj e'ch stzib'lal ate' le jun Ka'wla'j tetz Wi'tnum b'antz puk'sij stzib'lal le kyeqil e'ch tnum Paxil.

Qaqi'n Txol. Tib'aj puk'se'n stzib'lal ka'wl. Natzan talche'n skyetz kyeqil puk'sb'il stzib'lal, ye tajwe'nku'n chipuk'saj kyeqil stzib'lal jun ka'wla'j ye oytu' kyilej, chitane'n stzib'lalil ye jak'ulchij, jachuysij tyempil jun xtxolb'ila'j, b'i xtxolb'ilil nje' ntx'ixpej ejnin b'i xtxolb'ilil kyi'k xak nb'ankeyen, ejnin b'ikuntu' junt stzib'lalil tz'eltza'j ta'n B'ajxom tetz Wi'tnum Paxil, ye lajqe'lchan xe'tij puk'se'n ye niky' sqen iky' le chiyol Qatanum, Garifuna ejnin Xinca, ye chin xom te'j b'i ama'lil nayolchij jujun yol, b'antz topona'n stzib'lal xhchixo'l wunaq b'ene'ntzi'n Paxil. Ejin qo kyi lb'ajij puk'sa'n e'ch stzib'lala'j tz'aqloq jun kaws ye chin xomkyen te'j nb'i natal ye ka'wl.

Tantu' nakuwun ka'wl te'j ejnin tantu' i'tz jun stzib'lal tetz Wi'tnum, cha'stzun ye puntil tan puk'sa'n stzib'lal jun xtxolb'ila'j, kotztu'; ye qo kyi lb'anlij jun puntila'j tz'okopon b'anle'n tane'n ye chin xom te'j b'i nataltaj e'ch weqil ka'wl.

Juqi'n Txol. Xkonse'n ak'aj ka'wl. I jun ka'wla'j tetz Wi'tnum, b'a'n xkonchan ejnin lajqe'l puk'sijchan stzib'lal le u'j oponsb'il stzib'lal tetz Abya Yala.

COMUNIQUESE

ALEJANDRO EDUARDO DOMÍNGUEZ PALLA

C. C. C.

CÉSAR GUILLERMO CASTILLO RIVERA
VICEPRESIDENTE DE LA REPÚBLICA

Olivero Santa Fe

Olivero Santa Fe
MINISTERIO DE ECONOMÍA

Roberto Bolaños

Roberto Bolaños
MINISTERIO DE ECONOMÍA

Paola Corrales Alvarado

Paola Corrales Alvarado
MINISTERIO DE ECONOMÍA

Roberto Bolaños

Roberto Bolaños
MINISTERIO DE ECONOMÍA

Roberto Bolaños

Roberto Bolaños
MINISTERIO DE ECONOMÍA

Roberto Bolaños

Roberto Bolaños
MINISTERIO DE ECONOMÍA

Claudia Rodríguez

Claudia Rodríguez
MINISTERIO DE ECONOMÍA

Roberto Bolaños

Roberto Bolaños
MINISTERIO DE ECONOMÍA

Roberto Bolaños

Roberto Bolaños
MINISTERIO DE ECONOMÍA

Roberto Bolaños

Roberto Bolaños
MINISTERIO DE ECONOMÍA

Roberto Bolaños

Roberto Bolaños
MINISTERIO DE ECONOMÍA

Roberto Bolaños

Roberto Bolaños
MINISTERIO DE ECONOMÍA

Roberto Bolaños

Roberto Bolaños
MINISTERIO DE ECONOMÍA

Roberto Bolaños

Roberto Bolaños
MINISTERIO DE ECONOMÍA

Roberto Bolaños

Roberto Bolaños
MINISTERIO DE ECONOMÍA

